

Sygn. akt IV Cz 442/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w S. Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Watemborska

Sędziowie SO: Wanda Dumanowska (spr.), A. J.

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2015 roku, w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela Banku (...) S.A. w W.

z udziałem dłużników A. S. (1) i A. S. (2)

o ustanowienie kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu dłużników

na skutek zażalenia wierzyciela

od postanowienia Sądu Rejonowego w S.

z dnia 26 maja 2015 r., sygn. akt IX Co 1440/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt IV Cz 442/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w S. oddalił wniosek wierzyciela o ustanowienie kuratora dla nieznanych z miejsca pobytu dłużników w postępowaniu egzekucyjnym sygn. akt Km 4002/14, prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S.A. Ś.. Z uzasadnienia tego postanowienia wynika, że Sąd nie uznał za wystarczające uprawdopodobnienie wniosku.

Zażalenie na to postanowienie złożył wierzyciel, wnosząc o jego zmianę i uwzględnienie wniosku lub uchylenie go i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Z uzasadnienia zażalenia wynika, iż wierzyciel kwestionuje ocenę uprawdopodobnienia dokonaną przez Sąd Rejonowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Rację ma Sąd Rejonowy, iż w dobie swobodnego przepływu ludzi i częstych wyjazdów zagranicznych, również zarobkowych, należy zachować bardzo dużą ostrożność przy rozpoznawaniu wniosków o ustanowienie kuratora dla strony, której miejsce pobytu nie jest znane. Uzasadnione jest to tym, że nieprawidłowości w ustanowieniu kuratora naruszają podstawowe zasady postępowania cywilnego, bowiem prowadzą do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw. Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, iż brak stosownego uprawdopodobnienia powoduje nieważność

postępowania toczącego się z udziałem kuratora (vide: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16 sierpnia 1960 r., OSPiKA 1961, nr 3, poz. 81 i z dnia 28 listopada 1969 r., OSPiKA 1971, nr 2, poz. 35, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 1997r., II CKU 71/97, Legalis numer 1045559, Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2002 r., I CKN 504/00 Legalis numer 277153).

Art. 144 § 1 kpc przewiduje, że przewodniczący ustanawia kuratora dla strony, której miejsce pobytu nie jest znane, jeżeli wnioskodawca powyższe uprawdopodobni. Konstrukcja tego przepisu, w powiązaniu z treścią art. 143 kpc wskazuje, że jego celem jest zagwarantowanie reprezentacji stronie, której miejsce pobytu nie jest znane, a zachodzi potrzeba doręczenia pozwu lub innych pism procesowych wywołujących potrzebę obrony jej praw, czy też jak w niniejszej sprawie reprezentacji w postępowaniu egzekucyjnym. Ustanowienie kuratora w oparciu o treść art. 144 § 1 kpc jest możliwe jedynie w tym przypadku, gdy istnieje wyłącznie wątpliwość co do miejsca pobytu strony. Przepis ten nie może służyć zatem za instrument służący przyśpieszeniu postępowania w innych przypadkach, w których dokonanie doręczenia jest utrudnione (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2006r., II CSK 86/05, Legalis nr 104781).

W doktrynie przyjmuje się, że uprawdopodobnienie okoliczności, że miejsce pobytu strony nie jest znane oznacza ustalenie pewnej miary zaufania o prawdziwości twierdzenia strony (vide: M. I., Charakterystyka prawna uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym, NP 1980, Nr 3, s. 72). Uprawdopodobnienie daje mniejszy stopień pewności niż udowodnienie. Podkreśla się też, że samo oświadczenie wnioskodawcy o braku wiadomości co do miejsca pobytu strony nie stanowi uprawdopodobnienia, uprawdopodobnienie może nastąpić przez przesłuchanie podmiotu składającego wniosek o ustanowienie kuratora, domowników, sąsiadów, właściciela domu, administratora, dozorca (vide: wyrok SN z 30.6.1997 r., II CKU 71/97, L.), przedstawienie pisemnej informacji biura adresowego lub organów ewidencji ludności, że osoba nigdzie nie jest zameldowana (vide: komentarz do art. 144 KPC, pod red. K. Piaseckiego, Legalis).

W tym kontekście zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, że uprawdopodobnienie wniosku, oparte wyłącznie na informacji jaką strona uzyskała od Komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne, nie jest wystarczające.

Podkreślić jeszcze należy, iż zarówno w procesie, jak i w postępowaniu egzekucyjnym, zasadą jest ustanawianie kuratora na wniosek. Natomiast w postępowaniu nieprocesowym, stosownie do przepisu art. 510 § 2 kpc, w razie potrzeby wyznaczeniu kuratora do zastępowania zainteresowanego, którego miejsce pobytu nie jest znane, jego wyznaczenie następuje z urzędu. Zatem tylko w postępowaniu nieprocesowym, w którym ustawodawca nałożył na Sąd obowiązek działania z urzędu, przewodniczący przed ustanowieniem kuratora powinien przeprowadzić stosowne dochodzenie w celu ustalenia miejsca pobytu osoby zainteresowanej. W pozostałym zakresie to strona, zgodnie z art. 232 kpc, winna jest złożyć wnioski dowodowe.

Wobec powyższego, zażalenie podlegało oddaleniu, na mocy art. 385 w zw. z art. 397 § 2 kpc.